

Sygn. akt VIII GC 177/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Leon Miroszewski

Protokolant Joanna Drobińska

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2017 r. na rozprawie

sprawy z powództwa R. W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą

w G.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 140.000,00 (sto czterdzieści tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 października 2015 roku;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 11.122,22 (jedenaście tysięcy sto dwadzieścia dwa 22/100) złotych tytułem kosztów procesu.

Sygnatura akt: VIII GC 177/16

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 30 października 2015 roku R. W. wniósł zasądzenie od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwoty 140.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa prawnego w wysokości 3.600,00 zł oraz 34,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu podał, że jest współnikiem pozwanej spółki i posiada 68 udziałów w kapitale zakładowym o łącznej wartości nominalnej 34.000,00 zł. Stwierdził, że w dniu 10 lutego 2010 roku powód zawarł z pozwaną umowę pożyczki kwoty 140.000,00 zł. Pozwana spółka zobowiązała się do zwrotu pożyczonej kwoty w dniu 28 lutego 2015 roku, czego jednak nie uczyniła. Nie odpowiedziała również na wezwanie do zapłaty z 1 października 2015 roku. Jak stwierdził, udostępnił pozwanej wymienioną kwotę z uwagi na powołaną umowę, niemniej ze względu na jej nieważność z powodu braku zgody zgromadzenia wspólników oraz zawarcia umowy sprzecznie z art. 210 § 1 k.s.h., jako podstawę prawną swojego roszczenia wskazał art. 410 k.c.

W dniu 16 grudnia 2015 roku referendarz sądowy w tutejszym Sądzie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od tego nakazu pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. Podniosła, że powód zwolnił spółkę z długu – zawarł z pozostałymi

wspólnikami aneks do umowy wspólników, w ramach którego zawarte zostało postanowienie o umorzeniu przez wszystkich wspólników wszelkich wierzytelności przysługujących im w stosunku do pozwanej spółki, istniejących na dzień zawarcia porozumienia. Nadto pozwana powołała się na normę z art. 411 pkt k.c. i wskazała, że wszyscy pozostali wspólnicy zrealizowali postanowienia zawarte w aneksie do umowy wspólników.

Stan faktyczny i wskazanie dowodów.

Pozwana spółka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 12 czerwca 2001 roku. Nastąpiło przerejestrowanie spółki z Rejestry handlowego. Powód jest wspólnikiem tej spółki. W okresie od 29 stycznia 2001 roku do dnia 5 września 2015 roku.

Dowody: - informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Krajowego Rejestru

Sądowego według stanu na dzień 30.10.2015r. (k. 11-18);

- tekst jednolity umowy spółki (...) spółki z o.o. w G.

na dzień 20.06.2013r. (k. 24-27);

- protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) spółki z o.o. z

29.01.2001 roku (k. 19);

- protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) spółki z o.o.

z 05.09.2015 roku (k. 20-23).

W dniu 10 lutego 2010 roku powód jako „pożyczkodawca” oraz J. B. występujący w imieniu pozwanej spółki, jako „pożyczkobiorca” zawarli umowę, która została nazwana: „umową pożyczki”. Zgodnie z pkt 1 tej umowy powód zobowiązał się pożyczyć pozwanej kwotę 140.000 zł celem wykonania prac budowlanych i wykończeniowych w budynku przy ul. (...) w G.. W umowie ustalono odsetki od pożyczki w wysokości 12% rocznie, a ich spłata miała nastąpić równocześnie ze spłatą kwoty pożyczki.

Strony uzgodniły, że spłata kwoty pożyczki przez (...) nastąpi w (...), który określono na 28 lutego 2015 roku lub datę wcześniejszą, w której nastąpi spłata pożyczki przez (...). Powód przekazał na rachunek bankowy pozwanej kwotę 98 000,00 zł w dniu 10 lutego 2010 roku, 25 500,00 zł w dniu 12 lutego 2010 roku oraz 16 500,00 zł w dniu 19 lutego 2010 roku. Jako tytuł przelewów z dat 10 i 19 lutego 2010 roku powód wskazał: „pożyczka wspólnika”. Z kolei zlecając przelew z dnia 12 lutego 2010 roku powód wskazał: „przelew środków”.

Dowody: - umowa z 10.02.2010 roku (k. 28-31);

- potwierdzenia przelewów (k. 32-34);

- zeznanie świadka J. B. (k. 388 verte-389 verte wraz

z zapisem audio-video rozprawy z 28.02.2017r. na k. 394);

W dniu 6.11.2013 roku ówczesni wspólnicy pozwanej spółki: J. M., (...) spółka z o.o. z siedzibą w N., M. T. oraz R. W. zawarli pomiędzy sobą umowę, w której stwierdzono, że ma ona zmienić umowę spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., przy czym powołali się na datę 29 grudnia 2003 roku, umowę pomiędzy J. M. a (...) z dnia 23 grudnia 2003 roku, umowę pomiędzy powodem a M. T. oraz umowę pożyczki zawartą pomiędzy pozwaną spółką a wymienionymi wspólnikami, z wyłączeniem powoda.

Negocjacje w sprawie zawarcia tej umowy trwały kilka miesięcy. Celem zmiany umowy spółki była zamiana pożyczek udzielonych spółce przez wspólników na kapitał spółki po to, by dla potencjalnych kredytodawców sytuacja finansowa

spółki przedstawiała się korzystnie. Umowę zawarto poprzez podpisanie – na odrębnej karcie – i wysłanie tego podpisu pozostałym wspólnikom, przy czym za wspólnika M. M. (1) podpis złożyła inna osoba. Powód łączył żądanie zachowania istotnego statusu w pozwanej spółce ze swoimi działaniami mającymi na celu uzyskanie przez pozwaną spółkę kredytów na planowane inwestycje majątkowe.

W pkt I. ppkt 9 przewidziano, że po pokryciu przez spółkę wszystkich niezbędnych wydatków opłat, podatków i innych zobowiązań oraz wszystkich kwot głównych, odsetek i innych kwot wynikających z umów pożyczki zawartych ze stronami trzecimi, pozwana spółka dokona podziału i wypłaci dywidendy oraz aktywa po likwidacji, zyski, wypłaty udziałowcom: najpierw M. M. (2), M. T. i (...), po równo, do momentu, gdy każde z nich otrzyma 650.000,00 USD, a następnie udziałowcom, proporcjonalnie do ich udziałów w dywidendzie i aktywach spółki po likwidacji, z tym że udziały w dywidendzie i aktywach spółki po likwidacji każdego udziałowca wynoszą w przypadku R. W. 8,5%, z tym zastrzeżeniem, że spółka zmniejszy ten stan o kwotę wypłaty jaką R. W. by otrzymał, o sumę kwot jego zadłużenia i zadłużenia jego krewnych w stosunku do spółki na podstawie umowy lub porozumienia pomiędzy nimi, z kolejnym zastrzeżeniem, że przed podziałem zysków na podstawie tego postanowienia spółka najpierw wypłaci KP LCC, A. K., M. T. i M. M. (2) kwoty odpowiednio: 5.000 USD, 20.000 USD, 10.000 USD i 20.000 USD.

W punkcie IV umowy postanowiono o utworzeniu nowych udziałów przez spółkę pod warunkiem wejścia umowy w życie oraz wejścia w życie zmiany aktualnej umowy spółki zgodnie z pkt II i III, a aktualna umowa spółki i zawierana umowa oraz zmiany aktualnej umowy spółki wprowadzone umową zostaną odzwierciedlone w statucie spółki w formie aktu notarialnego, które to zmiany zostaną odpowiednio i niezwłocznie zgłoszone do wpisu w polskim sądzie rejestrowym oraz wszelkie obciążenia, długi, hipoteki i inne zobowiązania spółki lub jej bezpośrednich lub pośrednich podmiotów zależnych w stosunku do strony umowy, (za wyjątkiem pożyczki A. K. i M. T.) zostaną formalnie i skutecznie wykreślone, wówczas spółka będzie miała prawo do utworzenia dodatkowych 228 udziałów w spółce (...). W efekcie tego utworzenia kapitał zakładowy pozwanej spółki miał wynieść 680 udziałów, przy czym powód nie miał obejmować żadnych kolejnych udziałów.

W ppkt 5 powołanej umowy zawarto postanowienie, że „każda ze stron (zarówno we własnym imieniu jak i w imieniu swoich następców prawnych, beneficjentów i innych sukcesorów) niniejszym akceptuje Wykreślenie Długu (oraz wszystkie działania z tym związane) i oświadcza, że ani ona ani żaden z jej następców prawnych, beneficjentów i innych sukcesorów nie będzie miał żadnych praw ani roszczeń w stosunku do spółki w związku z długami, obciążeniami lub zobowiązaniami stanowiącymi przedmiot Wykreślenia Długu”.

W pkt V ppkt 7 stwierdzono sporządzenie umowy w języku angielskim i przewidziano, że „może ona być sporządzona w kilku egzemplarzach, z których każdy będzie uważany za oryginał, zaś wszystkie razem stanowić będą jeden i ten sam dokument. Zakładano przesyłanie umowy, lub któregośkolwiek z jej egzemplarzy, faksem lub innym środkiem komunikacji elektronicznej, przy czym po jej otrzymaniu przez odbiorcę miano traktować tą kopię jako oryginał.

Dowody: - umowa wspólników z dnia 6 listopada 2013 roku z tłumaczeniem

(k. 50-79, 222-236, 358-368);

- umowa wspólników z dnia 29 grudnia 2003 roku z tłumaczeniem

(k. 163-200, 257-301);

- notatki sporządzone przez A. K. (k. 377-387);

- zeznania świadków: C. M. (rozprawa w dniu

22 listopada 2016 roku – k. 312-313)

- przesłuchanie stron (rozprawa w dniu 28 lutego 2017 roku - k. 389-392, 394).

16 kwietnia 2013 roku na nadzwyczajnym zgromadzeniu wspólników pozwanej spółki podjęto uchwałę o zmianie umowy spółki obejmującej podwyższeniu kapitału zakładowego z dotychczasowej wysokości 226.000,00 zł do wysokości 340.000,00 zł w drodze utworzenia 228 udziałów o dotychczasowej wartości nominalnej po 500 złotych, z których 117 udziałów o wartości nominalnej 58.500,00 zł przeznaczonych jest dla M. T., 42 udziały o wartości nominalnej 21 000,00 zł objął (...), 35 udziałów o wartości nominalnej 17 500,00 zł objęła M. M. (1), zaś 34 udziały o wartości nominalnej 17 000,00 zł objął nowy wspólnik A. K.. Kapitał zakładowy w kwocie 340 000,00 złotych dzielił się odtąd na 680 udziałów po 500,00 zł każdy. Powód posiadał 68 udziałów o łącznej wartości 34.000,00 złotych.

W dniu 20 czerwca 2013 roku zmieniono punkt I uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z 16 kwietnia 2013 roku określając szczegółowo sposób pokrycia obejmowanych udziałów i wskazując, że pokrycie następuje wkładami pieniężnymi. W zmienionym § 8 umowy spółki stwierdzono, że jeden z udziałów powoda został pokryty wkładem niepieniężnym w postaci wymagalnej wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki zawartej pomiędzy powodem a pozwaną spółką w dniu 5 listopada 2011 roku.

Podwyższenie kapitału zakładowego oraz związana z nim zmiana umowy spółki określająca nową wysokość kapitału i wielkości udziałów wspólników (§ 8). Poprzednie zmiany przepisu umowy pozwanej spółki w zakresie § 8 tej umowy, miały miejsce w oparciu o uchwały z dat: 26 kwietnia 2001 roku, 10 stycznia 2002 roku, 29 listopada 2004 roku.

Dowody: - akt notarialny notariusza M. K., Rep. (...)

z 16.04.2013 roku (k. 156-159);

- akt notarialny notariusza M. K., Rep. A (...)

z 20.04.2013 roku (k. 154-155);

- informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Krajowego Rejestru

Sądowego według stanu na dzień 30.10.2015r. (k. 11-18).

Powód pismem z dnia 1 października 2015 roku wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 140.000,00 zł tytułem zwrotu nienależnego świadczenia otrzymanego w dniu 10 lutego 2010 roku, wskazując termin zapłaty na dzień 7 października 2015 roku.

Dowód: - wezwanie do zapłaty z 01.10.2015 roku (k. 35-37).

Ocena dowodów.

Przedstawiony wyżej stan faktyczny, zwłaszcza w sprawie treści zawartych umów oraz okoliczności towarzyszącym ich zawieraniu został ustalony przede wszystkim w oparciu o dowody pisemne przedłożone przez strony. Żadna ze stron dowodów tych, pod względem zgodności ich treści z rzeczywistymi oświadczeniami nie kwestionowała, z tym zastrzeżeniem, że powódka kwestionowała podpisanie umowy z dnia 6 listopada 2013 roku przez wspólnika M. M. (1), oraz powiązanie z umową podpisu powoda.

Co do świadczenia powoda, którego zwrotu się domagał, co prawda przesłuchani w sprawie wspólnicy pozwanej spółki oraz członkowie jej zarządu wskazywali na swoją niewiedzę co do udzielenia przez niego pożyczki pozwanej spółce, niemniej ani treść umowy, ani żadne inne okoliczności, nie uzasadniają zaprzeczenia udzielenia przez powoda pozwanej wskazanego świadczenia. Dowodzą tego przede wszystkim przedłożone przez powoda potwierdzenia przelewu trzech kwot, których suma odpowiada pożyczonej kwocie oraz data dokonania tych przelewów odpowiadająca dacie zawarcia umowy pożyczki. Tylko dodatkowo należy wskazać, że i pozwana nie zaprzeczyła w sprzeciwie od nakazu zapłaty, że kwotę dochodzoną przez powoda otrzymała. Co do kwalifikacji wzmiankowanej umowy, będzie o tym mowa niżej.

Jeśli chodzi o podpisanie umowy, na którą powołała się pozwana, mającej jakoby stanowić o zwolnieniu pozwanej przez powoda z długu, z dnia 6 listopada 2013 roku, przeprowadzone dowody osobowe, a także notatki obrazujące dokonywanie uzgodnień pomiędzy wspólnikami. Powyższe pozwoliło stwierdzić, że powód tą umowę podpisał. Wprawdzie twierdził, że złożony przez niego podpis nie dotyczy okazanych mu stron umowy oraz z umową się nie zapoznał, jako sporządzoną w nieznanym mu języku angielskim, jednakże złożone przez pozwaną notatki obrazujące prowadzone negocjacje poprzedzające podpisanie umowy oraz zeznania świadka C. M. oraz członków zarządu pozwanej spółki, obrazujące sposób wymiany dokumentu umowy i jego podpisania, nie pozostawiają wątpliwości co do tego, że powód wzmiankowaną umowę zawarł, a jej istota była mu znana. Należy dodać, że dowody ze źródeł osobowych jedynie w tym zakresie były przydatne dla ustalenia stosunków prawnych pomiędzy wspólnikami.

Nie miały one znaczenia dla ustalenia treści uzgodnień pomiędzy stronami niniejszego procesu (powodem i pozwaną spółką), bowiem w istocie ich nie dotyczyły. Fakt traktowania przez pozwaną, niektórych jej wspólników i zarząd, omawianej umowy jako wiążącej prawnie, zarówno w stosunku do stron niniejszego procesu, jak i w zakresie treści umowy pozwanej spółki, nie przesądza o ocenie prawnej powołanej przez pozwaną umowy. Ocena ta zostanie przedstawiona niżej.

Zeznania świadka J. B. zostały uwzględnione jedynie w zakresie, w jakim potwierdził on zawarcie przez powoda i spółkę umowy z 10 lutego 2010 roku oraz swoją przy tym rolę, jako osoby nie mającej umocowania do reprezentowania pozwanej spółki w tej umowie. W pozostałym zakresie zeznania wymienionego świadka nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu. Podobnie należy ocenić zeznania świadka J. O..

Dowody z dokumentów w postaci aktów notarialnych notariusza M. K. z 20 czerwca 2013 roku i 16 kwietnia 2013 roku, w powiązaniu z danymi rejestrowymi pozwanej spółki oraz tekstem jednolitym umowy spółki, pozwalają stwierdzić zarówno czasowy przebieg zmian § 8 umowy spółki, dotyczącego kapitału zakładowego i wielkości obejmowanych udziałów, a także wnoszonych wkładów, jak i treść podjętej uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego pozwanej spółki, powiązanej z uzgodnieniami pomiędzy wspólnikami. Również w tym zakresie ocena prawna zostanie przedstawiona niżej.

Ocena prawna

Powód w niniejszej sprawie domagał się zwrotu przez pozwaną kwoty 140 000 zł, którą przekazał pozwanej spółce - (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G., tytułem zawartej 10 lutego 2010 roku „umowy pożyczki”. Między stronami nie było sporu co do tego, że umowa ta dotknięta była nieważnością, natomiast powód opierał się na twierdzeniu, że jego świadczenie, którego na podstawie wzmiankowanej umowy dokonał, jest nienależne.

Powód jednak załączył tą umowę do pozwu i wskazał ją jako dowód, toteż godzi się zauważyć, że umowa pożyczki z członkiem zarządu, a w tym czasie powód wchodził w skład zarządu pozwanej spółki (nie ma znaczenia, że jednocześnie był w tym samym czasie wspólnikiem), wymaga zgody zgromadzenia wspólników (art. 15 ust. 1 k.s.h.). Z kolei w świetle art. 17 § 1 k.s.h. czynność dokonana bez wymaganej ustawowo zgody wyrażonej uchwałą organu właścicielskiego spółki kapitałowej jest nieważna. Co prawda umowa pożyczki, kwalifikowana jako umowa, której definicja zawarta jest w art. 720 § 1 k.c., nie wymaga dla swej ważności zachowania formy pisemnej (art. 720 § 2 k.c. w zw. z art. 73 § 1 k.c.), jednakże wymóg zgody, o którym mowa w art. 15 § 1 k.s.h., oraz wskazany w art. 17 § 1 k.s.h. rygor nieważności w sytuacji jej braku, pozostaje aktualny również wówczas, gdy umowa została zawarta w formie ustnej lub konkludentnie.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że świadczenie powoda, w postaci wpłaty na rzecz pozwanej spółki kwoty 140.000 złotych było czynnością jednostronną, do której nie jest wymagana ani zgoda wynikająca z art. 15 § 1 k.s.h., ani zachowanie reprezentacji spółki zgodnie z art. 210 § 1 k.s.h. (wymaganej jedynie w umowach). Ponieważ jednak nie zostało ono dokonane w wykonaniu jakiegokolwiek zobowiązania powoda wobec pozwanej, to powód mógł domagać się zwrotu świadczenia.

Podsumowując powyższe należy stwierdzić, że świadczenie powoda w postaci wpłaty na rzecz pozwanej spółki kwoty 140.000 złotych (przelewami w datach: 10, 12 i 19 lutego 2010 roku) nastąpiło w sytuacji, gdy powód nie był do tego świadczenia zobowiązany a przy tym czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna. Powyższe, zgodnie z art. 410 § 2 k.c., uzasadnia kwalifikację świadczenia powoda jako nienależnego, a więc takiego, do którego stosuje się przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu (art. 405 i nast. k.c.).

Ponieważ w tych przepisach mowa jest o prawie żądania zwrotu świadczenia, stąd wymagalność tego zwrotu należy oceniać w oparciu o normę art. 455 k.c. Wezwanie pozwanej do zwrotu świadczenia dochodzonego pozwem nastąpiło pismem powoda z dnia 1 października 2015 roku, z wskazaniem terminu zwrotu do dnia 7 października 2015 roku. Spełniało ono zatem kryteria wezwania do niezwłocznego zwrotu w rozumieniu powołanego przepisu.

Należy dodać, że nie zachodzi żadne z ograniczeń żądania zwrotu nienależnego świadczenia, wskazanych w art. 411 k.c. Obrona pozwanej nie wskazywała na jakiegokolwiek ograniczenie z tego przepisu, natomiast opierała się na twierdzeniu o zwolnieniu pozwanej przez powoda z długu obejmującego kwotę dochodzoną pozwem. Jako czynność zwalniającą z długu pozwana wskazała umowę pomiędzy powodem a innymi współnikami pozwanej spółki, przytaczając aneks z dnia 6 listopada 2013 roku do umowy współników z dnia 29 grudnia 2003 roku, a zwłaszcza stwierdzenie, że „każda ze stron”, a zatem również R. W. „nie będzie miał żadnych praw ani roszczeń w stosunku do spółki w związku z długami, obciążeniami lub zobowiązaniami stanowiącymi przedmiot Wykreślenia Długu”, jak również „Żadna ze stron nie będzie inicjować ani podejmować (...) czynności prawnych przeciwko któremukolwiek członkowi zarządu spółki z tytułu działania lub zaniechania w dobrej wierze w ramach sprawowanej przez niego funkcji członka zarządu (...)”.

Zgodnie z art. 508 k.c. dopuszczalne jest zwolnienie dłużnika z długu przez wierzyciela, a skutkiem tego jest wygaśnięcie zobowiązania. Dodatkowym wymogiem zwolnienia jest jego przyjęcie przez dłużnika.

Z powyższego wynika, że czynność prawna z art. 508 k.c. jest umową, natomiast jej stronami są wierzyciel i dłużnik. Nie może być to więc umowa pomiędzy wierzycielem a inną osobą niż dłużnik (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2016 roku, II CSK 447/15; W. Bryl [w:] Z. Resich, J. Ignatowicz, J. Pietrzykowski, J.I. Bielecki [red.] Kodeks cywilny. Komentarz, t. 2, Warszawa 1972, s. 1217). Nie może to też być oświadczenie będące treścią innej umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2004 roku, IV CK 590/03).

Powołana przez pozwaną umowa nie została podpisana przez wszystkich współników, bowiem zasadny jest zarzut powoda, że za współnika M. M. (1) podpisała się inna osoba (powód twierdził, że syn M. M. (1)), a nie przedstawiono do sprawy żadnego pełnomocnictwa dla tej osoby (na powyższe wskazuje porównanie podpisów na kartach 63 i 202, a nadto zarzut powoda nie spotkał się z wyraźną odpowiedzią pozwanej).

Abstrahując jednak od tego, i hipotetycznie zakładając, że umowa ta została podpisana, należy zauważyć, że nie była to umowa pomiędzy powodem a pozwaną. Choć zatem współnicy regulowali powołaną przez pozwaną umową stosunki pomiędzy nimi w spółce, to umowa ta nie stanowiła czynności prawnej spółki. Fakt rozumienia przez niektórych współników tej umowy jako tożsamej z umową spółki niczego tu nie zmienia. Umowa spółki ma walor założycielski (którego nie ma umowa współników regulująca stosunki współników w spółce), zaś jej zmiana wymaga formy aktu notarialnego (tutaj w kontekście tej treści umowy współników, która miała prowadzić do zmiany umowy spółki). Tylko na marginesie należy zauważyć, że dane rejestrowe pozwanej spółki wskazują na daty dokonania zmian umowy spółki, a wynika z nich, że ostatnia zmiana umowy spółki nastąpiła w dniu 16 kwietnia 2013 roku, a poprzednie w datach 10 stycznia 2002 roku i 29 listopada 2004 roku. Wszystkie te zmiany nastąpiły w formie aktu notarialnego. Data żadnej z nich nie koresponduje z datami powołanych przez pozwaną umów współników.

Sporządzenie umowy pomiędzy współnikami, na którą powołała się pozwana nie stanowi też o konkludentnym zwolnieniu długu w rozumieniu art. 508 k.c. Wprawdzie stanowisko pozwanej w niniejszej sprawie może świadczyć o tym, że wyraża ona zgodę na zwolnienie z długu, jednakże powód wobec pozwanej nigdy nie złożył oświadczenia, że z długu ją zwalnia, tym samym zgoda pozwanej, jako dłużnika, jest bezprzedmiotowa.

Jak widać, nie można stwierdzić, że umowa na którą powołała się pozwana jest umową, o której mowa w art. 508 k.c. a więc odnosi skutek prawny wskazany w tym przepisie pomiędzy powodem a pozwaną spółką. Niezależnie od powyższego braku czynności prawnej zwolnienia z długu trzeba zauważyć, że pozwana nie wykazała, że doszło do udzielenia powodowi świadczenia, które byłoby ekwiwalentne wobec jego roszczenia o zwrot kwoty dochodzonej pozwem. Nie stanowi o takiej ekwiwalentności podwyższenie kapitału zakładowego pozwanej spółki, będącego jednocześnie zmianą umowy spółki, w drodze uchwały zgromadzenia wspólników z dnia 16 kwietnia 2013 roku.

Choćby przyjąć, że to podwyższenie jest konsekwencją uzgodnień pomiędzy wspólnikami, sfinalizowanych umową pomiędzy nimi z dnia 6 listopada 2013 roku, to nie sposób dostrzec jakiegokolwiek udziału powoda w jego przeprowadzeniu – powód nie nabył nowych udziałów w ramach tego podwyższenia. Próba powiązania jego obecnego statusu z rynkową wartością udziałów ma charakter jedynie hipotezy uzyskania wyższego statusu majątkowego spółki, a tym samym zwiększenia wartości udziałów wspólników w kapitale zakładowym. Niezależnie od tego, z samych treści notatek obejmujących uzgodnienia wspólników można wnioskować, że powód wiązał swoje oczekiwania zachowania istotnej pozycji w spółce z działaniami podejmowanymi w kontaktach z podmiotami mogącymi udzielić kredytowego dofinansowania spółki (k. 381-386).

Mając na uwadze powyższe należało uznać powództwo za zasadne w całości. Zasadzenie co do należności głównej znajduje podstawę w art. 410 i 411 k.c. w zw. z art. 405 k.c. O odsetkach orzeczono na podstawie normy art. 481 § 1 k.c. Powód żądał odsetek od dnia wniesienia pozwu (30 października 2015 roku – data nadania), natomiast wymagalność należności głównej, w świetle jego wezwania do zapłaty z dnia 1 października 2015 roku nastąpiła w dniu 7 października 2015 roku, a więc przed tą datą.

O obowiązku zwrotu kosztów procesu orzeczono zgodnie z zasadą wynikającą z art. 98 § 1 k.p.c. Na koszty powoda złożyły się: opłata od pozwu – 7000 złotych, pokrycie wydatków związanych z wezwaniem wnioskowanego przez powoda świadka – 505,22 złotych, wynagrodzenie radcowskie zgodnie z obowiązującym w niniejszej sprawie rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (§ 6 pkt 6) – 3.600 złotych, oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa udzielonego radcy prawnemu.

Leon Miroszewski